

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
щодо виконання Одеським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової
допомоги річного плану діяльності на 2021 рік у IV кварталі

ЗМІСТ:

Розділ I. Підвищення рівня правової свідомості, культури та освіченості людей

- [1.1] Підвищення правової обізнаності, посилення правової спроможності людей і громад
- [1.2] Популяризація системи БПД (інформаційна кампанія)
- [1.3] Створення мережі волонтерів БПД

Розділ II. Доступні та якісні послуги системи БПД

- [2.1] Посилення спроможності системи БПД через співпрацю з ОТГ
- [2.2] Розвиток довідково-інформаційної платформи правових консультацій WikiLegalAid

Розділ III. Посилення потенціалу системи надання БПД з надання БПД з питань земельного права

- [3.1] Посилення захисту прав громадян
- [3.2] Посилення правової обізнаності громадян

Розділ IV. Адміністрування системи БПД

- [4.1] Моніторинг діяльності Центру та бюро

Розділ I. Підвищення рівня правової свідомості, культури та освіченості людей

[1.1] Підвищення правової обізнаності, посилення правової спроможності людей і громад

На сьогоднішній день питання посилення правової спроможності та правових можливостей територіальних громад, як і раніше, залишається дуже актуальною.

З метою підвищення правової обізнаності, спроможності населення, Одеським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі - Центр), проводяться правопросвітницькі заходи для громад та спільнот, зокрема щодо можливих шляхів вирішення правових питань, змісту основних реформ, що запроваджуються Урядом України.

Протягом IV кварталу юристами Одеського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – Центр) та Бюро правової допомоги всього було проведено **27 правопросвітницьких та 4 інформаційно-роз'яснювальних заходів** з актуальних правових проблем, в тому числі спрямованих на:

- підвищення інтересу незахищених верств населення до своїх прав;
- запобігання домашнього насильства, дискримінації, злочинності;
- підвищення інтересу до актуальних правових проблем в навчальному середовищі;
- підвищення правової свідомості та обізнаності в сфері земельних правовідносин.

Так, для безробітних, які перебувають на обліку в центрах зайнятості було проведено **правапросвітницькі заходи** на теми:

- ✓ Права та пільги внутрішньо переміщених осіб;
- ✓ Забезпечення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення та інш.

В навчальному середовищі для учнів, студентів та викладачів було проведено **правапросвітницькі заходи** на теми:

- ✓ Круглий стіл на тему: «Взаємодія ЗМІ та органів Національної поліції України з протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі»;
- ✓ Відповідальність неповнолітніх дітей.

2 грудня в Одеському державному університеті внутрішніх справ відбулось засідання круглого столу за темою «Взаємодія засобів масової інформації та територіальних органів Національної поліції із запобігання та протидії домашньому насильству й насильству за ознакою статі», який проводився в рамках Міжнародної акції «16 днів проти насильства».

До обговорення тематики наукового заходу долучилися представники закладів вищої освіти МВС, територіальних підрозділів Національної поліції, засобів масової інформації та громадських організацій.

Від системи безоплатної правової допомоги на заході з доповіддю виступила юристка Третього одеського бюро правової допомоги Центру Тетяна Дімова.

Вона наголосила, що система БПД щороку долучається до Міжнародної акції «16 днів проти насильства» та проводить активну правопросвітницьку діяльність в цьому напрямку, яка спрямована

на посилення правової обізнаності осіб, які є потерпілими від домашнього насильства або насильства за ознакою статті, стосовно своїх прав та механізму їх захисту.

За період з 2018 року по листопад 2021 до Центру та бюро правової допомоги звернулись близько 250 осіб, відносно яких вчинили домашнє насильство. В більшості випадків звертаються саме жінки, які потерпають від домашнього насильства з боку колишніх чоловіків або співмешканців, братів та батьків.

Правова допомога штатних юристів або адвокатів полягає в складанні різноманітних позовних заяв до суду, зокрема заяв про видачу обмежувального припису, розірвання шлюбу та стягнення аліментів, позбавлення батьківських прав, визначення місця проживання дітей, інш та подальший супровід таких осіб у суді, – зазначила юристка.

Для підоблікових та працівників органів пробації було проведено 5 **правопросвітницьких заходів** на теми:

- ✓ Право на безоплатну правову допомогу;
- ✓ Відповідальність за вчинення домашнього насильства;
- ✓ Право на безоплатну правову допомогу;
- ✓ Права осіб на захист під час затримання, взяття під варту, обмеження в праві на вільне пересування;
- ✓ Безоплатна правова допомога в Україні.

9 грудня 2021 року, з нагоди Міжнародного дня прав людини та Всеукраїнського дня безоплатної правової допомоги, які відзначаються 10 грудня, студентів Одеського державного університету внутрішніх справ запрошено до Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М.Грушевського для перегляду фрагменту стрічки «Посередник Кейт», який яскраво демонструє переваги альтернативного способу вирішення спору.

Сьогодні тема альтернативного врегулювання конфліктів стає більш популярною, оскільки нарешті прийнято Закон України «Про медіацію».

На початку заходу директор Центру Алла Перетятко розповіла про послуги, які надаються клієнтам системи БПД:

- ✓ правове консультування;
- ✓ адвокатський супровід в суді та на стадії досудового слідства;
- ✓ допомога в забезпеченні доступу до медіації.

Гостя правового кінозалу Кармазіна Катерина - сімейна медіаторка Української академії медіації, фахівчиня з питань відновного правосуддя, членкиня Асоціації сімейних медіаторів України, адвоката, секретар Ради адвокатів Одеської області, к.ю.н., доцентка кафедри конституційного права та правосуддя Одеського національного університету імені І.І.Мечникова розповіла про переваги медіації та провела зі студентами цікавий інтерактив.

[1.2] Популяризація системи БПД (інформаційна кампанія)

Обізнаність населення про систему БПД, її сервіси та можливість їх використання забезпечується шляхом:

- наповнення сторінки у соціальній мережі Facebook консультаціями, публікаціями позитивних кейсів, статей про проведені правопросвітницькі та інформаційно-роз'яснювальні заходи і т.д.;
- розміщення в друкованій пресі, веб-сайтах, інтернет-ЗМІ, Facebook-сторінках партнерів, сайтах партнерських установ інформації про діяльність Центру та Бюро правової допомоги, консультацій, роз'яснень з правових питань, позитивних кейсів, соціальних відеороликів і т.д.;
- виступів на телебаченні, радіо;
- проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів серед населення;
- розміщення плакатів в приміщеннях партнерських організацій, біл-бордів, сітілайтів, банерів на вулицях та в громадських місцях;

Так, протягом IV кварталу Одеським місцевим центром з надання БВПД було розміщено та опубліковано:

- 97 дописів у соціальній мережі Facebook;
- 11 дописів на веб-сайтах, інтернет-ЗМІ, Facebook-сторінках партнерів;
- 1 статтю в друкованій пресі;
- 3 виступи на телебаченні.

16 листопада 2021 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про медіацію». В Центрі з 2019 року працює кабінет медіації (вул. Розумовська, 37). Клієнти системи БПД мають доступ до вирішення сімейних та спадкових спорів за допомогою медіатора.

Медіація- це нова процедура не тільки для клієнтів системи безоплатної правової допомоги, а і для більшості українців. Сьогодні будь-яка особа у форматі офлайн або онлайн може отримати допомогу у доступі до цієї процедури.

Медіація - це вид альтернативного врегулювання конфліктів, за допомогою якого можна вирішити спір мирно, швидко та без тривалого судового розгляду. Вона проводиться за допомогою нейтрального посередника – медіатора, який допомагає сторонам налагодити комунікацію між собою та самостійно досягти максимально ефективних домовленостей.

Про це розповіла на Першому Міському радіо 102.7fm Алла Перетятко, директорка Центру.

Без сумнівів, медіація набуває все більшої популярності. Потрібен час, щоб люди більше дізналися про таку процедуру та її переваги. Отримати доступ до медіації сьогодні має кожен – через систему БПД. Якщо людині не байдуже, як буде вирішено його спір, вона готова брати активну участь в процесі прийняття рішення та виконувати його, система БПД готова створити всі умови для того, щоб допомогти такій людині, - зазначила Алла Перетятко.

Переважно до системи БПД звертаються люди, які мають правові спори у галузі сімейного, житлового, спадкового, трудового, земельного та пенсійного права. Для вирішення сімейних конфліктів медіація застосовується усе частіше.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=687&v=jOKP0kUsTLg&feature=emb_logo

16 грудня в Одесі на пресконференції (РМА Odesa Hub) презентували результати третьої хвилі опитування «Що українці знають та думають про права людини». Воно проводиться кожні 2 роки – щоб вивчити сприйняття, уявлення та розуміння прав людини і основоположних свобод в українському суспільстві.

Захід організував Центр прав людини ZMINA у співпраці з Фондом “Демократичні ініціативи” імені Ілька Кучеріва за підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні.

Метою проекту “День прав людини у вашому місті” є підвищення обізнаності про права людини та поштовх громадян до активнішого захисту своїх прав, а також формування правової свідомості українців.

Від системи БПД на пресконференції виступив Олександр Баранов, в. о. директора Координаційного центру з надання правової допомоги.

Він розповів про обізнаність громадян з інструментами захисту своїх прав, з чим люди найчастіше звертаються до системи БПД, про те, що найбільше турбує українців.

Дослідження показує, що на сьогодні вже майже 25% населення України знають, що таке система БПД, що вона робить, як вона працює та як звернутися по правову допомогу (4 роки тому про це знали тільки 12% населення). 35% населення чули про систему БПД, але не знають, як вона працює і як до неї звертатися. Одним з наших досягнень є, що ми увійшли в ТОП 10 найефективніших засобів захисту відновлення порушених прав, на думку людей, – зазначив Олександр Баранов.

<https://www.youtube.com/watch?v=diKTmQ9cKPg>

В межах проекту «Центр захисту українців» Першого міського радіо юрист Другого одеського бюро правової допомоги Центру Микола Крутій надав роз'яснення як діяти у випадку затоплення квартири.

«Варто пам'ятати, що у разі затоплення квартири, перше, що необхідно вчинити, це належним чином зафіксувати факт такого залиття шляхом складання відповідного акту. Акт залиття складається комісією балансоутримувача багатоквартирного будинку, в якому знаходиться квартира, яку було залито. Для того, щоб встановити розмір матеріальної шкоди, завданої залиттям помешкання, а також причин такого залиття, необхідно звернутись до відповідної експертної установи для проведення будівельно-технічної експертизи» - зазначив юрист.

<https://www.youtube.com/watch?v=TUe61nRNPGM>

[1.3] Створення мережі волонтерів БПД

В лютому 2021 році система БПД запустила проект «Волонтер БПД». Його мета – залучити громадських активістів, які виявили бажання стати волонтерами системи.

Основне завдання волонтерів БПД — сприяти регіональним та місцевим центрам з надання безоплатної вторинної правової допомоги у здійсненні їхніх функцій. Волонтери допомагатимуть центрам забезпечувати доступ людей до безоплатної правової допомоги, проводити правопросвітницьку роботу, організовувати надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги, реалізовувати інші повноваження у сфері захисту прав людини.

Центр долучився до проекту та 25 кандидатів заповнили анкету кандидата у волонтера, 7 з яких пройшли дистанційний курс «Основи волонтерської діяльності» та отримали онлайн-сертифікат про успішне проходження курсу.

Так, протягом IV кварталу 2021 року з волонтерами, які успішно пройшли дистанційний курс та отримали сертифікати, відповідальною особою Центру проведено 2 онлайн-наради щодо визначення потреб громад, координації їх діяльності та оцінювання результатів.

Розділ II. Доступні та якісні послуги системи БПД

[2.1] Посилення спроможності системи БПД через співпрацю з ОТГ

Протягом IV кварталу з метою консолідації зусиль, спрямованих на посилення правової спроможності громадян та правових можливостей територіальних громад, а також визначення першочергових правових потреб територіальних громад у вирішенні найбільш проблемних питань правового характеру, у тому числі напрямки співпраці із Центром, для недопущення порушень прав і свобод громадян та ефективної реалізації права осіб на безоплатну правову допомогу, обмін досвідом та налагодження системи перенаправлення громадян, юристами Центру та Бюро правової допомоги проведено **4 правопросвітницькі заходи** для працівників ОТГ.

[2.2] Розвиток довідково-інформаційної платформи правових консультацій WikiLegalAid

З метою наповнення довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid», яка містить інформацію з найбільш актуальних для клієнтів системи БПД питань у систематизованій, лаконічній та зручній для використання формі, та має допомогти працівникам системи БПД у наданні оперативної, вичерпної та якісної юридичної консультації клієнтам, Центром протягом IV кварталу 2021 року було підготовлено **9 консультацій** на теми:

- Припинення права користування земельних ділянками, які використовуються з порушенням земельного законодавства;
- Порядок надання земельних ділянок для створення або розширення курорту;
- Охорона земель при здійсненні господарської діяльності на землях сільськогосподарського призначення;
- Охорона земель при спорудженні та експлуатації лінійних інженерних споруд;
- Порядок спадкування неприватизованої квартири;
- Порядок та умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав;
- Особливості припинення права особи на частку у спільному майні;
- Дисциплінарна відповідальність працівників органів Національної поліції України;
- Відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій.

Крім того, протягом IV кварталу було перевірено та відредаговано **11 правових консультацій** на теми:

- ❖ Особливості відшкодування військовослужбовцям витрат на службові відрядження;
- ❖ Договір міни земельної ділянки;
- ❖ Рейдерське захоплення землі;
- ❖ Порядок накладення арешту на землі сільськогосподарського призначення;
- ❖ Порядок голосування на установчих загальних зборах ОСББ;
- ❖ Порядок та підстави звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- ❖ Порядок отримання компенсації за неякісні послуги з електропостачання;
- ❖ Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час кримінального провадження;
- ❖ Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб;
- ❖ Зарахування до трудового страхового стажу періодів здійснення підприємницької діяльності;
- ❖ Порядок та умови ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події.

Розділ III. Посилення потенціалу системи надання БПД з надання БПД з питань земельного права

[3.1] Посилення захисту прав громадян

Визначення актуальних питань, з якими звертаються клієнти:

- ❖ Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами України;
- ❖ Порядок оскарження рішень, дій, бездіяльності органів місцевого самоврядування про відмову у наданні дозволу на розробку проекту землеустрою;
- ❖ Порядок укладання, продовження та припинення договору оренди землі;
- ❖ Порядок присвоєння кадастрових номерів земельним ділянкам, права власності яких посвідчено державним актом, виданим до 2004 року;
- ❖ Порядок поділу земельної ділянки та виділу її із спільної часткової власності;
- ❖ Порядок оформлення права власності на земельну ділянку під житловим будинком;
- ❖ Як замовити Витяг з Державного земельного кадастру через електронний портал;
- ❖ Як отримати нормативно-грошову оцінку земельної ділянки;
- ❖ Порядок переоформлення права власності на земельну частку (пай).

Протягом IV кварталу з земельних питань було надано:

- ❖ 21 правову інформацію;
- ❖ 92 письмових консультацій та роз'яснень;
- ❖ складено 9 заяв (клопотань) непроцесуального характеру до органів місцевого самоврядування;
- ❖ прийнято 6 звернень на безоплатну вторинну правову допомогу.

З метою наповнення довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid», яка містить інформацію з найбільш актуальних для клієнтів системи надання БПД питань у систематизованій, лаконічній та зручній для використання формі, Центром було підготовлено **3 правові консультації з земельних питань** на теми:

- ❖ Припинення права користування земельних ділянками, які використовуються з порушенням земельного законодавства;
- ❖ Порядок надання земельних ділянок для створення або розширення курорту;
- ❖ Охорона земель при здійсненні господарської діяльності на землях сільськогосподарського призначення

Крім того, протягом IV кварталу було перевірено та відредаговано **2 правові консультації з земельних питань** на теми:

- ❖ Договір міни земельної ділянки;
- ❖ Порядок накладення арешту на землі сільськогосподарського призначення;

[3.2] Посилення правової обізнаності громадян

Обізнаність населення про своє право на отримання безоплатної правової допомоги із земельних питань, забезпечення можливостей самостійної реалізації громадянами своїх прав та використання інструментів захисту прав у сфері земельних правовідносин забезпечується шляхом:

- ✓ Проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів (виїзних консультувань) серед населення щодо права на БПД із земельних правовідносин – 4;
- ✓ Проведення правопросвітницьких заходів з питань земельних правовідносин – 4;

Протягом IV кварталу в межах проекту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» юристами Центру та Бюро правової допомоги проведено 4 виїзних консультування щодо захисту прав власників та користувачів земельних ділянок в містах Білгород-Дністровський, Березівка, Овідіополь та Доброслав.

«Про право кожного на безоплатну правову консультацію з земельних питань та можливість громадян України - власників земельних ділянок, які проживають у сільській місцевості захистити свої інтереси в суді за рахунок держави» - інформувала Катерина Мирошніченко.

«Розв'язання земельних спорів щодо встановлення та погодження меж земельної ділянки, реєстрація права власності на підставі рішення суду, спадкування пая, порядок приватизації ділянки під житловим будинком, допомога в укладанні договорів оренди земельних ділянок, перепони на шляху до приватизації, це найпоширеніші питання на які довелося відповідати», - зазначила юристка Марія Кобзар.

З метою посилення правової обізнаності землевласників та землекористувачів щодо захисту своїх прав, протягом IV кварталу в межах проекту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» юристами Центру та Бюро правової допомоги було проведено **правопросвітницькі заходи** на теми:

- ❖ Як зареєструвати право власності на земельну ділянку, утворену за рахунок земельного паю. Оформлення спадщини на земельний пай;
- ❖ Оформлення права власності на земельні ділянки;
- ❖ Приватизація земель, які перебувають в комунальній власності. Право на БПД;
- ❖ Безоплатна передача земельної ділянки громадянам із земель державної і комунальної власності.

Розділ IV. Адміністрування системи БПД

[5.1] Моніторинг діяльності Центру та бюро

Провівши аналіз статистичних даних роботи Центру, можна дійти висновку, що протягом IV кварталу 2021 року звернень на БВПД було найбільше прийнято: у листопаді – 182 звернень про надання БВПД; у грудні – 154 звернень про надання БВПД, жовтні 2021 року – 144 звернень про надання БВПД.

Працівниками відповідних відділів Центру проводиться аналіз звітної документації адвокатів та працівників для узагальнення успішних практик надання БВПД Центром та Бюро правової допомоги.

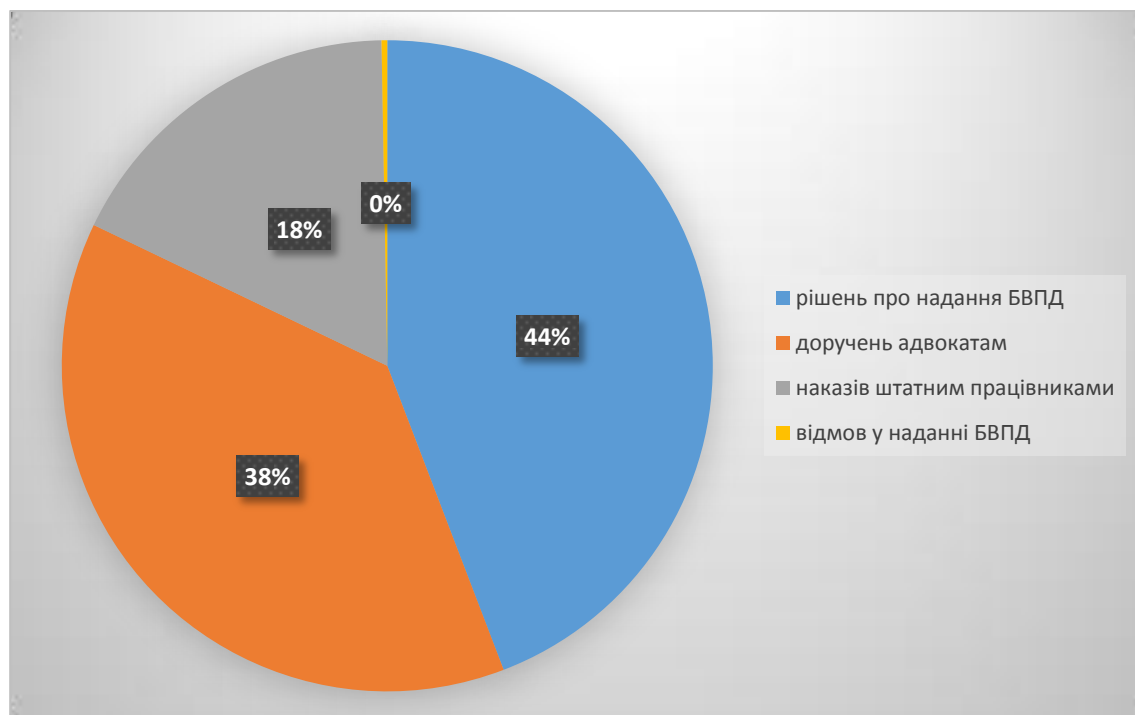
За період з 1 жовтня 2021 року по 31 грудня 2021 року Центром та Бюро правової допомоги, що є його відокремленими структурними підрозділами, прийнято 480 звернень про надання БВПД.

Інформація щодо кількості зареєстрованих та опрацьованих звернень клієнтів за IV квартал

Найменування відділу МЦ	Кількість зареєстрованих звернень	Кількість наданих правових консультацій/роз'яснень	Кількість наданих правових інформацій	Кількість складених заяв, скарг та інших документів правового характеру	Кількість отриманих письмових звернень про надання БВПД
Одеський місцевий центр з надання БВПД	1121	336	386	115	284
Відділ «Перше одеське бюро правової допомоги»	256	47	75	48	87
Відділ «Друге одеське бюро правової допомоги»	398	149	140	67	42
Відділ «Третє одеське бюро правової допомоги»	332	85	97	105	45
Відділ «Доброславське бюро правової допомоги»	175	50	105	11	9
Відділ «Березівське бюро правової допомоги»	59	4	52	0	3
Відділ «Біляївське бюро правової допомоги»	17	9	8	0	0

Відділ «Білгород- Дністровське- бюро правової допомоги»	175	74	73	25	3
Відділ «Овідіопольське бюро правової допомоги»	139	72	44	16	7
Разом по МЦ	2672	826	980	387	480

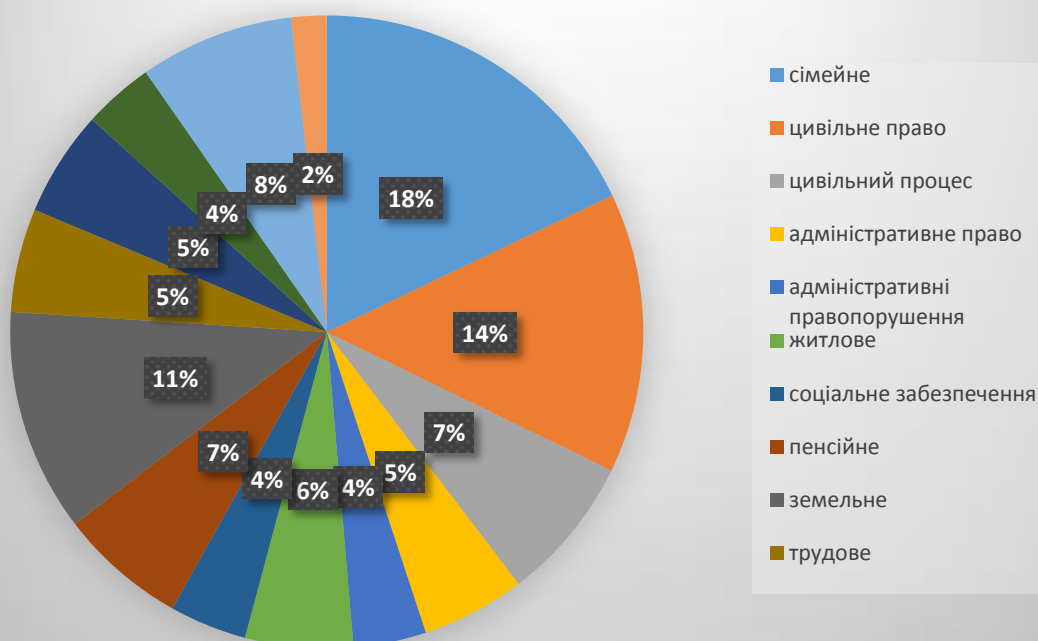
В результаті розгляду звернень про надання БВПД, було прийнято 467 рішень про надання БВПД; видано 401 доручення адвокатам та 186 наказів - штатним працівниками. По 3 письмовим зверненням було прийнято рішення про відмову у наданні БВПД.

В звітному періоді клієнти звертались для отримання БППД найчастіше з наступних питань:

- ❖ інші питання – 619
- ❖ кримінальний процес – 70
- ❖ сімейне – 159
- ❖ соціальне забезпечення – 35
- ❖ житлове – 49
- ❖ адміністративне право – 47
- ❖ цивільне право – 127
- ❖ цивільний процес – 66
- ❖ виконання судових рішень – 48
- ❖ земельне – 101
- ❖ трудове – 47
- ❖ спадкове – 581
- ❖ пенсійне – 43
- ❖ адміністративні правопорушення – 33
- ❖ кримінальне право — 32
- ❖ податкове – 16.

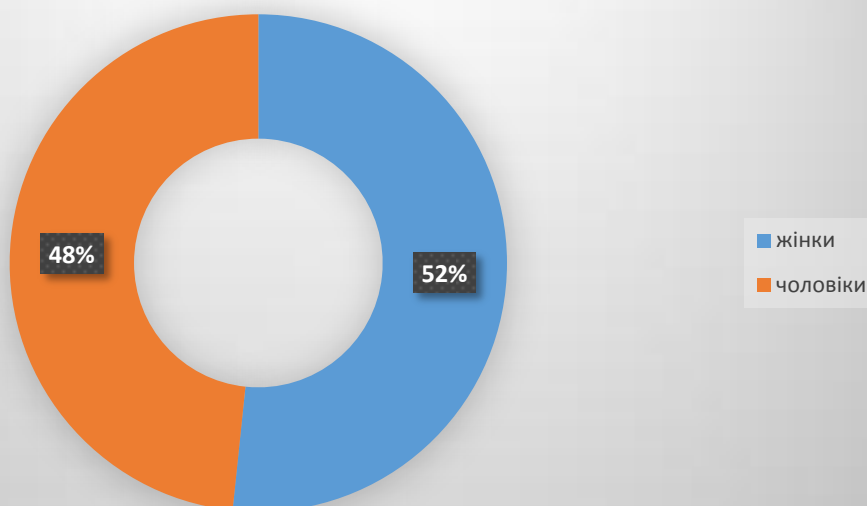
Розподіл клієнтів за категорією питань

В звітному періоді за правовою допомогою до Центру та Бюро правової допомоги звернулись:

- ❖ жінки – 422
- ❖ чоловіки – 395

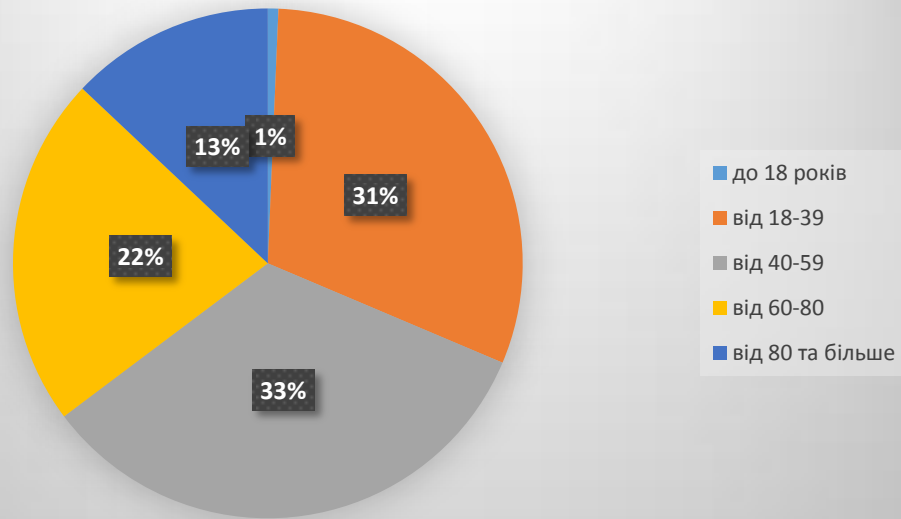
Розподіл клієнтів за статтю

В звітному періоді за правовою допомогою до Центру та Бюро правової допомоги звернулись:

- ❖ до 18 років – 6 осіб;
- ❖ від 19-39 – 277 осіб;
- ❖ від 40-59 – 301 осіб;
- ❖ від 60-79 років – 201 осіб;
- ❖ від 80 та більше – 117 осіб.

Розподіл клієнтів за віковою категорією

Щодо клієнтів, яким було надано БВПД, то за звітний квартал найбільше зверталися:

- ❖ малозабезпечені особи – 117 (24,4%)
- ❖ ветерани війни/УБД – 244 (50,8%)
- ❖ особи з інвалідністю – 59 (12,3%)
- ❖ ВПО – 28 (5,8%)
- ❖ особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статті – 11 (2,3%)
- ❖ особи, на яких поширюється дія Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту" – 13 (2,7%)
- ❖ діти - сироти – 2 (0,4%)
- ❖ засуджені – 4 (0,8%)
- ❖ особи, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи – 1 (0,2%)
- ❖ особи які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною – 1.

Розподіл клієнтів, яким надана БВПД, за категорією осіб

